

Κωνσταντίνος Αραβώσης

καθηγητής, Γεν. Γραμματέας Υπουργείου Περιβάλλοντος

«Ορθολογική Διαχείριση Υδάτινων Πόρων-Η Εφαρμογή της Οδηγίας Πλαίσιο για τα Ύδατα»

Κύριες και κύριοι ,

Νομίζω ότι ειπώθηκαν πολλά από τους προλαλήσαντες , πολλά και νομίζω πολύ καιρός σε σχέση με το σημαντικό ζήτημα το οποίο πραγματεύεται το συνέδριο αυτό που αφορά την διαχείριση του νερού. Είδαμε το βίντεο στην αρχή της εκδήλωσης και πραγματικά κάποιος από εμάς μπορεί να φοβηθήκαμε ιδιαίτερα , ότι υπάρχει πολύ μεγάλος κίνδυνος της έλλειψης του νερού και στο εγγύς μέλλον με ότι αυτό σημαίνει. Είδαμε κάποιες τραγικές εικόνες , είναι όμως έτσι ;

Πρόσφατα την περασμένη εβδομάδα βρέθηκα με τον πρωθυπουργό στην Μαδρίτη στην διεθνή διάσκεψη για το κλίμα όπου συζητήθηκαν όλα τα θέματα που έχουν να κάνουν με την κομματική αλλαγή , τις πολύ μεγάλες επιπτώσεις της και ο ίδιος ο πρωθυπουργός ανέπτυξε ποια είναι η στρατηγική της Ελλάδος σε σχέση με την αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής που θεωρεί ότι είναι μια κεντρική κυβερνητική πολιτική η προστασία του περιβάλλοντος για την σημερινή κυβέρνηση είναι μια από τους πρώτες προτεραιότητες. Είναι πολύ σημαντική προτεραιότητα διότι ξεκινώντας από τον πρωθυπουργό είναι αντιληπτό ότι είναι το μεγάλο πρόβλημα της εποχής μας. Και γιατί αυτό το ζούμε πλέον και στην καθημερινότητα, μας βλέπουμε δηλαδή ότι έχουμε περιόδους έντονης λειψυδρίας , έχουμε περιοχές στην χώρα μας που αντιμετωπίζουν πρόβλημα νερού , επάρκειας νερού. Και από την άλλη μεριά έχουμε πολύ έντονες βροχοπτώσεις και πολύ έντονες διακυμάνσεις της θερμοκρασίας με ότι αυτό σημαίνει.

Το υπουργείο μας και ιδιαίτερα η γενική γραμματεία φυσικού περιβάλλοντος και υδάτων την οποία έχω αναλάβει πρόσφατα είναι η αρμόδια γραμματεία για την διαχείριση του νερού και για όλες τις πολιτικές που έχουν σχέση με την διαχείριση αυτή. Υπήρχε προηγούμενος ειδική γραμματεία υδάτων και πλέον οι αρμοδιότητες έχουν μεταφερθεί στην γενική γραμματεία πράγμα που σηματοδοτεί την αναβάθμιση την πολιτική που έχει δοθεί στον τομέα αυτόν. Ειπώθηκε προηγούμενος ότι για να μπορέσει κανείς να αντιμετωπίσει το φαινόμενο , πρέπει να το δει και από τις 2 πλευρές. Πρέπει να το δει από την πλευρά των εισροών του νερού και από την πλευρά της κατανάλωσης της εκροής. Όσον αφορά τις εισροές θα πρέπει κανείς να βελτιστοποιήσει το σύστημα διαχείρισης του νερού με τέτοιο τρόπο ώστε επειδή μιλάμε για έναν ανανεώσιμο πόρο να υπάρχουν οι κατάλληλες υποδομές και τα κατάλληλα έργα ώστε το ισοζύγιο του νερού , του νέου νερού που εισέρχεται σε σχέση με την κατανάλωση να είναι θετικό.

Από την άλλη πλευρά η μέριμνα είναι να μπορέσει κανείς να δει το θέμα της κατανάλωσης του νερού που έχει να κάνει με τις καταναλωτικές συνήθειες με την εκπαίδευση και ευαισθητοποιήσουν των πολιτών αλλά και των φορέων , των επιχειρήσεων που εμπλέκονται. Και είτε προηγουμένως ο υπουργός ότι η παραγωγή είναι μία πολύ σημαντική συνιστώσα αλλά αυτό που πρέπει να πούμε είναι ότι οι πολιτικές νερού είναι οριζόντιες πολιτικές και έχουν σχέση με αυτό που είπε και ο κύριος Κρεμλής προηγούμενος με την κυκλική οικονομία.

Η κυκλική οικονομία είναι στο υπουργείο μας κεντρική πολιτική , αυτό τι σημαίνει; Σημαίνει ότι θα πρέπει να καλύπτουμε τις ανάγκες μας τις καταναλωτικές και τις ανάγκες της παραγωγής μας και μεγαλύτερες ακόμα ανάγκες γιατί οι ανάγκες αυξάνονται λόγω της ανάπτυξης της βιώσιμης της οποίας προσδοκούμε. Με λιγότερους πόρους και μέσα στους πόρους αυτούς έχουμε και το νερό. Και από την άλλη πλευρά θα πρέπει να παράγουμε λιγότερα απόβλητα ή και να μηδενίσουμε τα απόβλητα. Και για αυτό και στο θέμα του νερού ένα πολύ σημαντικό κομμάτι είναι η διαχείριση των υγρών αποβλήτων που είναι ένα πολύ σημαντικό κομμάτι στο οποίο εμπλέκεται το υπουργείο μας. Θα πρέπει λοιπόν και αυτό νομίζω ότι είναι το ζητούμενο να μπορέσουμε να βελτιστοποιήσουμε το σύστημα ώστε να καλύπτουμε τις ανάγκες μας και να έχουμε ποιότητα και ποσότητα του νερού , αυτό είναι το ζητούμενο.

Και εδώ και για αυτό δεν φοβάμαι , πιστεύω ότι είναι πολύ ανησυχητικό το βίντεο και ίσως δεν θα έχουμε πρόβλημα γιατί εδώ δίνει τη λύση η τεχνολογία. Οι καινοτομίες οι τεχνολογικές και η ανάπτυξη της τεχνολογίας μπορεί να μας βοηθήσει. Για παράδειγμα η αφαλάτωση , οι τεχνολογίες αφαλάτωσης έχουν τόσο πολύ αναπτυχθεί που μπορούν να παράγουν νερό σε χαμηλό κόστος ήδη ακόμα και εφάμιλλο άλλων πηγών νερού σε πολύ υψηλή ποιότητα. Άρα λοιπόν να θεωρούμε δεδομένο ότι η τεχνολογία αλλά και μια σωστή και συνετή και ορθολογική και επιστημονική διαχείριση του νερού είναι η λύση.

Επειδή δεν θέλω να μακρηγορώ θέλω πολύ συγκεκριμένα να πω ποιες είναι οι πολιτικές νερού που αφορούν την διαχείριση του νερού που ακολουθεί το υπουργείο μας και η γενική γραμματεία υδάτων γιατί νομίζω ότι αυτό είναι και το ζητούμενο , να δούμε πολύ συγκεκριμένα τι πρέπει να κάνουμε. Αυτό λοιπόν που κάνουμε είναι να προσπαθούμε να συντονίσουμε την διαχείριση και την προστασία των υδάτινων πόρων και την εφαρμογή της οδηγίας πλαίσιο για τα νερά με εφαρμογή των προβλέψεων και των μέτρων συγκεκριμένων σχεδίων διαχείρισης λεκανών απορροής ποταμών και της αναθεώρησης τους. Αυτό είναι πρωταρχικό γιατί έτσι μπορεί κανείς να δει και τα έργα τα οποία θα πρέπει να προβλεφθούν για την κάθε λεκάνη απορροής. Την παρακολούθηση της ποσότητας και της ποιότητας των υδάτων μέσω του εθνικού δικτύου παρακολούθησης το όπιο υφίσταται και θεσμοθετήθηκε από το 2012 και παρέχει στοιχεία για την ποσοτική, την χημική και την οικολογική κατάσταση των επιφανειακών υπόγειων και παράκτιων υδάτων της χώρας μας.

Ένας άλλος σημαντικός τομέας στον οποίο εστιάζουμε είναι η αντιμετώπιση της νιτρορύπανσης , γεωργικής προέλευσης και εδώ συνεργαζόμαστε με το υπουργείο αγροτικής ανάπτυξης για να προγραμματίσουμε δράσεις για την μείωση του φαινομένου. Επίσης ένας πολύ σημαντικός τομέας είναι η διαχείριση των λημμάτων και η επαναχρησιμοποίηση των λημμάτων. Ειπώθηκε προηγουμένως από τον εκπρόσωπο της ευρωπαϊκής επιτροπής ότι πλέον υπήρξε μια απόφαση του ευρωπαϊκού κοινοβουλίου που δίνει την δυνατότητα της επαναχρησιμοποίησης διότι όπως ξέρετε υπήρξε ένας έντονος διάλογος σε επίπεδο ευρωπαϊκής επιτροπής και υπήρξαν και διαφορετικές προσεγγίσεις από τα κράτη μέλη. Τελικά από ότι φαίνεται η επαναχρησιμοποίηση θα είναι μια πολιτική στην οποία εμείς θέλουμε ιδιαίτερα να εστιάσουμε ως πολιτική ηγεσία του υπουργείου περιβάλλοντος και ενέργειας σήμερα παράλληλα με την διαχείριση της λάσπης από τους βιολογικούς καθαρισμούς και παράλληλα με μονάδες αφαλάτωσης που πιαστούμε ότι επίσης μπορούν να δώσουν λύσεις ιδιαίτερα στα νησί.

Όσον αφορά τις πλημμύρες εδώ θα πρέπει να δούμε την διάσχιση των κινδύνων

πλημμύρας με τη εφαρμογή των προβλέψεων και των μέτρων που προσδιορίζονται στα σχέδια διαχείρισης κινδύνων πλημμύρας σύμφωνα με τις προβλέψεις της οδηγίας για τις πλημμύρες. Κάτι σημαντικό εκεί υπήρχε και έλλειμμα στα φαινόμενα στα οποία δυστυχώς ζήσαμε μια στην χώρα μας και θα πρέπει να εστιάσουμε και ιδιαίτερα.

Στην παρακολούθηση της ποιότητας των ακτών κολύμβησης της χώρας σε περίπου 1.500 σημεία υπάρχει ένα τέτοιο δίκτυο παρακολούθησης και μάλιστα είναι αναρτημένο και στο διαδίκτυο τα αποτελέσματα της ποιότητας του νερού και πρέπει να πούμε ότι ευτυχώς βρισκόμαστε σε ένα πολύ καλό σημείο, σε ένα πολύ καλό επίπεδο. Η εφαρμογή της οδηγίας για την θαλάσσια στρατηγική με την εποπτεία της κατάστασης του θαλάσσιου περιβάλλοντος την κατάρτιση στόχων και τον ορισμό της καλής περιβαλλοντικής κατάστασης.

Έχουν ήδη θεσμοθετηθεί και θα ενταθούν προγράμματα παρακολούθησης των θαλάσσιων υδάτων και εφαρμόζονται προγράμματα μια μέτρα προκειμένου να επιτευχθεί η καλή περιβαλλοντική κατάσταση στο σύνολο της χώρας όσον αφορά τα θαλάσσια ύδατα. Επίσης συμμετέχουμε σε διακρατικές και διεθνείς συμφωνίες προκειμένου να πραγματοποιούνται συντονισμένες προσπάθειες εκπλήρωσης των στόχων με τις γειτονικές χώρες. Έχουμε το παράδειγμα στην βόρειο Ελλάδα στο Έβρο όπου έχουμε πλημμύρες που έχουν να κάνουν με τις γειτονικές χώρες, που οι διακρατικές συμφωνίες και η συνεννόηση με τους γείτονες είναι πολύ σημαντικές προκειμένου να μπορούμε να αντιμετωπίσουμε αυτήν την κατάσταση. Επίσης όπως είπα και προηγούμενος η επαναχρησιμοποίηση του νερού πλέον μας απασχολεί ιδιαίτερα και θα μπορέσει να δώσει την λύση σε ουσιαστικές αλλαγές.

Έχουμε αναπτύξει την γενική γραμματεία φυσικού περιβάλλοντος και υδάτων βάσεις δεδομένων και έχουμε οργανώσει γεωχωρικές πληροφορίες προσβάσιμες στο ευρύτερο κοινό και νομίζω ότι είναι σημαντικό να υπάρχει ευρεία πληροφόρηση του κόσμου να υπάρχει διαφάνεια στην πληροφόρηση και να μπορούν όλοι να έχουν πρόσβαση σε αυτή και να πληροφορούνται και για την ποιότητα και για την ποσότητα του νερού, του κάθε είδους υδάτινου διαμερίσματος. Και βέβαια πολύ σημαντικό είναι να μπορεί να βοηθούν οι βάσεις αυτές και τα συστήματα τα οποία θα πρέπει να παρέχονται στο ευρύ κοινό για την αποτελεσματική διαχείριση του πλημμυρίζουν κινδύνου και για την διαχείριση των λημμάτων.

Η ψηφιακή τεχνολογία είναι ένας στόχος μας και νομίζουμε ότι εκεί θα δώσει μεγάλη λύση και είναι πολύ σημαντική και τα αναφέρω αυτά γιατί νομίζω ότι θα πρέπει να μας απασχολήσουν και στη συνέχεια της σημερινής ημερίδας. Κλείνοντας θα πρέπει να πούμε και είναι πολύ σημαντικό να ειπωθεί ότι το διεθνές forum για το νερό είναι μια πάρα πολύ σημαντική πρωτοβουλία που φέρνει κοντά ανθρώπους που προέρχονται και από το χώρο της πολιτικής και διαμορφώνουν τις πολιτικές σε σχέση με την διαχείριση του νερού αλλά και κυρίως τους ειδικούς επιστήμονες οι οποίοι θα αναπτύξουν μέσα από τις προτάσεις και τις παρουσιάσεις τους τις σύγχρονες τεχνολογίες και προσεγγίσεις που τόσο πολύ χρειαζόμαστε προκειμένου να έχουμε μια αποτελεσματική διαχείριση του νερού. Οι τεχνολογίες νερού και ιδιαίτερα το πως θα κλείσουμε τον κύκλο του νερού στα πλαίσια της κυκλικής οικονομίας είναι το ζητούμενο.

Σας ευχαριστώ πολύ!

